

FAKTAARK - STORBYEN

Det brændende
spørgsmål

Hvordan skaber vi mere og bedre idræt og bevægelse i "storbyen"?

Storbyens centrale
karakteristika

Definition af storbyen

Storbyen defineres her ved at være bestående af flere kvarterer i storbyen med hver sit samlingspunkt og egne kendetegn, som danner storbyens samlede bykerne.

Bykernen er kendetegnet ved sin høje befolkningstæthed og bebyggelsesprocent (se afgrænsning på kort).

Population

Der bor 80.000 eller flere i storbyen (se bilag, tabel 1),

Repræsentation af DK

Storbyen repræsenterer ca. 30 % af den danske population. Hver tredje dansker er altså bosiddende i denne bytype.

Bystruktur

Storbyen er kendetegnet ved et stort og tæt bycentrum. Bycentrummet består af butikker, specialforretninger, serviceerhverv samt flere caféer og restauranter. Der findes tillige mange kontorbygninger og offentlige administrationsbygninger, der står tomme uden for kontortid. Der er desuden et universitet i storbyen.

Der findes desuden to større parker i storbyen. Storbyens boligmasse består hovedsagelig af lejlighedskomplekser, men der eksisterer også en række få byhuse. Der ligger foruden et udfaset industriområde tæt på storbyens centrum.

Infrastruktur og transportadfærd

Storbyen har et stærkt offentligt transportnet og størstedelen af byen kan afdækkes inden for 30-60 min. Der er mange kilometer cykelstier og pga. den demografiske sammensætning er cyklen et yderst anvendt transportmiddel. En stor del af de personer som arbejder i storbyen pendler til arbejde og bor uden for storbyen.

Sociale forhold

Storbyen er opdelt i mindre klynger, og man kan således se, at den velhavende del er bosiddende i den ene del og den mindre velhavende i den anden. Der eksisterer således en relativt stor social polarisering i storbyen, hvor man finder den hjemløse, såvel som den café latte-drikkende akademiker. De ressourcestærke personer er spredt sporadisk i byen, hvorfor nogle kvarterer vil opleve stor drivkraft, mens andre står mere alene.

Man kan desuden se en tendens til, at børnefamilierne i stigende grad bliver boende i byen.

Ud mod vandet ligger et havneområde med et delvist udfaset industriareal.

Demografi

Den generelle aldersmæssige fordeling er relativt homogen. Dog er der en væsentlig overvægt af unge og yngre voksne (se bilag, tabel 2). Her ses det, at de 20-29-årige er overrepræsenteret med ca. 9 % ift. landsgennemsnittet. Dette betyder desuden, at næsten hver femte indbygger tilhører denne aldersgruppe.

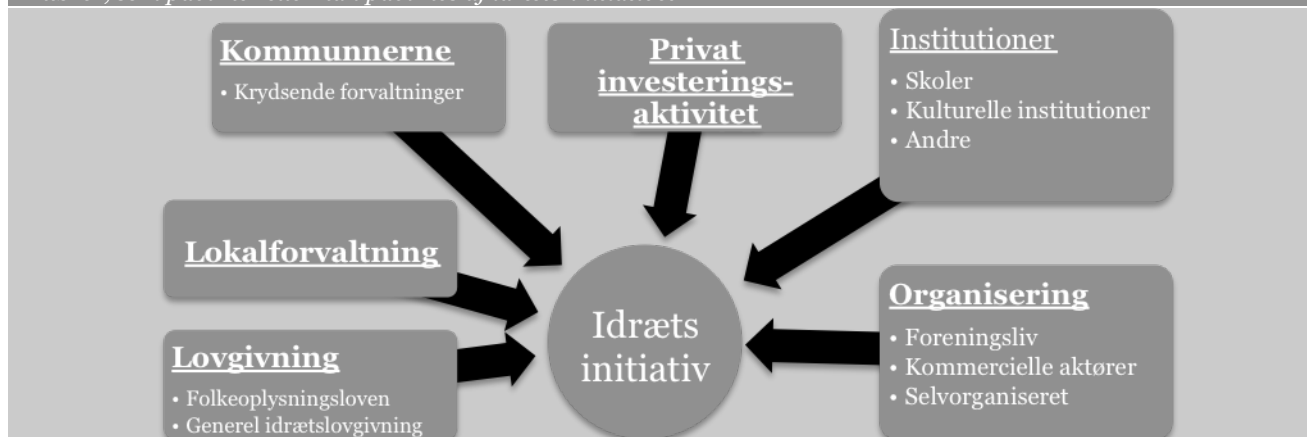
Kultur

Byen har et rigt kulturliv med adskillige kulturinstitutioner og forlystelser med en stor diversitet. Der er mulighed for at tage til koncerter, i biografen, på museum, i teater og på gallerier m.m.. De kulturelle tilbud varierer meget bredt, og man finder således også diverse subkulturer i storbyen.

Særlige forhold

	<p>Storbyen har mange brugere pr. kvadratmeter. Tiden i haller og lignende er således begrænset, og den eksisterende plads opleves trængt. Omvendt ses der kun en lav udnyttelsesgrad af byens rum til idrætsaktiviteter.</p> <p>Storbyen har tidligere ikke prioriteret borgernes fritidsliv og har derfor i dag mange gamle og nedslidte idrætsfaciliteter, ligesom der er en udbredt mangel på faciliteter, der svarer til nutidens behov.</p>
<p><i>Idrætsmønstre</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stor udskiftning af brugere blandt de forskellige aktivitetsudbud. En "shoppingmentalitet", som bevirker et lavt tilhørsforhold til de enkelte udbud. Mange aktivitetsudbud skabes i midlertidige fællesskaber og netværk. Rammerne for foreningslivet er således i visse områder vanskelige pga. den store individuelle idrætsudøvelse samt storbyens mange kulturelle tilbud. ➤ Stor diversitet i udbuddet af aktiviteter. Brugere er med på det nyeste, hvilket bevirker stor opbakning og engagement blandt deltagere i de mindre idrætsgrene, mens det er en udfordring for de traditionelle idrætsgrene (fodbold, håndbold og badminton). ➤ Stort brug af de kommercielle udbydere, særligt fitness og wellness centre, mens de klassiske idrætsgrene har tabt popularitet. ➤ Foreningslivet har ikke omstillet sig til den mere flygtige trænings- og deltagelsesform, og de nødvendige rammer er ikke stillet til rådighed. ➤ Grundlæggende matcher indretningen af den typiske idrætshal ikke mønstrene i de voksnes idrætsdeltagelse. Der er behov for mere individuelle træningsaktiviteter i halmiljøet. ➤ Særligt kvinder efterspørger mere velegnede rum til gymnastik og blødere bevægelsesformer samt trygge og indbydende omgivelser.
<p><i>Eksempler på fysiske elementer</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Parkeringspladser (primært privat drevne) ➤ Parker ➤ Lejlighedskomplekser ➤ Veje ➤ Plejehjem ➤ Sundhedscenter ➤ Gammel industri i havnerummet ➤ Større pladser ➤ Åbent vand ➤ Tekniske anlæg i form af vandforsyning, rensningsanslæg, kraftvarmeanlæg etc. ➤ Tilrettelagte mindre grønne områder ➤ Legeplads ➤ Flere haller og multihaller

Aktører, som påvirker eller kan påvirkes af idræts-initiativet

Tabel 1: Indbyggertal

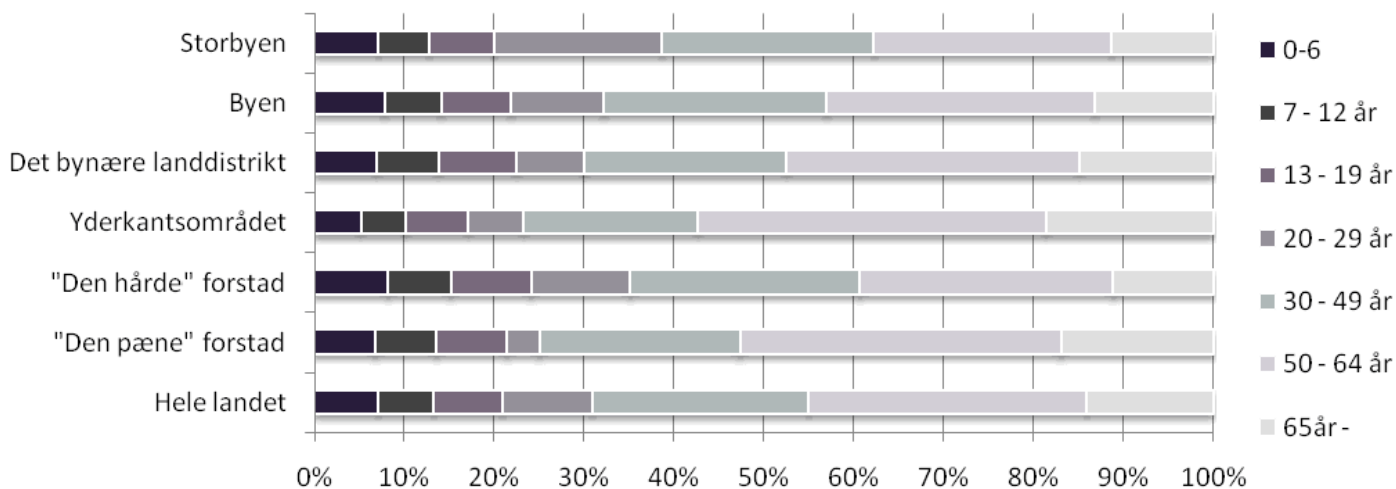
	Indbyggertal
Yderkantsområdet	0 - 4999
Det bynære landdistrikt	5000 - 20.000
Den "hårde" forstad	5.000-24.999
Den "pæne" forstad	5.000 - 24.999
Byen	25.000-79.999
Storbyen	80.000 -
Hele landet	5,5 mio.

(Kilde: Danmarksstatistik)

Af tabel 1 fremgår "indbygger tallene" af de seks forskellige områder. Intervallerne skal give en indikation af størrelsesforholdene og er derfor interval inddelt, da de skal forstås som typologier.

Tabel 2: Aldersfordelingen i områderne

Aldersfordeling

Tabel 2 (Kilde: Danmarksstatistik)

Oversigt over idrætsudøveres livsfaser

Livsfase	Udfordringer	Kendetegn
Børn	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Er afhængig af deres omgivelser ift. transport og lign. ➤ De mindst idrætsaktive i denne alder forbliver (hovedsagligt) relativt inaktive i deres videre liv. ➤ Krav til idrætsudfoldelse: skal være sjovt, trygt og sammen med vennerne. 	<p>98 procent har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år.</p> <p>Generelt er foreningsidrætten den mest dominerende organiseringsform blandt børn og unge op til 15 år. 90 procent af samtlige aktiviteter er inden for det seneste år blevet dyrket som medlem af en idrætsforening. De klassiske idrætsgrene fodbold, svømning og gymnastik dyrkes mest.</p>
Teenagere	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Er under en frigørelsesproces, som medfører opbrud med det organiserede og prioritering af mere "rene sociale aktiviteter". ➤ Få specialiserer sig meget indenfor særlige idrætsgrene, mens mange falder fra. 	<p>De inaktive børn og unge angiver som primære årsager til ikke at dyrke regelmæssig sport eller motion, at de bruger tid på venner, har andre fritidsinteresser, eller at de ikke gider dyrke sport eller motion. Piger svarer desuden i stort omfang, at de mangler nogen at følges med.</p> <p>Der er særligt aktivitetsnedgang fra de 16-19 årige</p>
Voksne "Den frie I-fase"	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Endnu større opbrud end teenageårene. ➤ Arbejdsliv og andre interesser tager opmærksomheden. ➤ Største udfordring er at skabe økonomiske tilgængelige tilbud som giver fleksible mulighed for samvær og motiverende netværk . 	<p>Der er en tendens til en polarisering mellem at være meget aktiv og meget inaktiv, jo ældre de unge bliver. Denne gruppe er således kendetegnet ved et enten-eller forhold ift. dens idrætsudfoldelse.</p>
Voksne "forældre"	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Generel oplevelse af pres fra omverdenen (børn, arbejde, etc.), som påvirker aktivitetsniveauet negativt. ➤ I praksis bliver forældre presset til at vælger mellem deres egen og deres børns idrætsaktivitet. ➤ Grundlæggende matcher indretningen af den typiske idrætshal ikke mønstrene i de voksnes idrætsdeltagelse. 	<p>56 procent voksne dyrker regelmæssig sport eller motion. Den mindst aktive aldersgruppe er 30-39 år, hvor 47 procent dyrker regelmæssig sport eller motion. Den primære årsag til, at nogle voksne ikke dyrker regelmæssig sport eller motion skal findes i manglende tid, som i stedet går med arbejde og familie.</p>

<p>Midaldrende "den frie II- fase"</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Øget aktivitetsniveau grundet tid til selvrealisering og et øget fokus på en funktionel krop. ➤ Problemer med at fastholde brugere/udøvere efter skade eller igangsætte nye brugere med dårlig grundform. 	<p>Naturen betyder meget for 81 %, når de dyrker sport eller motion.</p> <p>De midaldrende dyrker næsten lige så meget motion som de unge, men primært udenom foreningslivet.</p>
<p>Ældre</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stort ønske om at indgå i aktiviteter. ➤ Meget afhængige af lokalområdets tilbud. ➤ General mangel på synlighed af de eksisterende tilbud. 	<p>Det er overvejende de ældste aldersgrupper, for hvem naturen har størst betydning.</p> <p>Denne gruppe dyrker fortrinsvis vandring, stavgang og lign..</p>

(Kilde: "Danskernes motions og sportsvaner 2007" og Sport og motion i danskernes hverdag, Maja Pilgaard, Idrættens analyse institut; "Idræt for alle", Breddeidrætsudvalgets rapport)